

Utjecaj pandemije bolesti Covid-19 na gospodarstvo Varaždinske županije

Huđek, Lorena

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Science / Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:217:501937>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-07**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek

Lorena Huđek

Utjecaj pandemije bolesti Covid-19 na gospodarstvo Varaždinske županije

Prvostupnički rad

Mentor: Prof. dr. sc., Martina Jakovčić

Ocjena: _____

Potpis: _____

Zagreb, 2022.

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek

Prvostupnički rad

Utjecaj pandemije bolesti Covid-19 na gospodarstvo Varaždinske županije

Lorena Huđek

Izvadak: Bolest COVID – 19 je bolest koja bilježi visoku stopu zaraznosti, a uzročnik je koronavirus. Bolest se prvi put u svijetu, pojavila u Kini u 2019. godini, dok se u Hrvatskoj pojavljuje u veljači 2020. godine. U radu se opisuje utjecaj bolesti na gospodarstvo svijeta, Hrvatske, a fokus se stavlja na gospodarstvo Varaždinske županije. U radu se također prikazuje reakcija tvrtki na pojavu bolesti.

25 stranica, 5 grafičkih priloga, 2 tablica, 13 bibliografskih referenci; izvornik na hrvatskom jeziku

Ključne riječi: COVID – 19, pandemija, gospodarstvo, Varaždinska županija, koronavirus

Voditelj: prof. dr. sc. Martina Jakovčić

Tema prihvaćena: 14. 1. 2021.

Datum obrane: 22. 9. 2022.

Rad je pohranjen u Središnjoj geografskoj knjižnici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Marulićev trg 19, Zagreb, Hrvatska.

BASIC DOCUMENTATION CARD

University of Zagreb
Faculty of Science
Department of Geography

Undergraduate Thesis

The impact of the Covid-19 pandemic on the economy of Varaždin County

Lorena Huđek

Abstract: The disease COVID-19 is a disease with a high infectious rate, and the cause of it is the coronavirus. The disease appeared for the first time in the world in China in 2019, while it appeared in Croatia in February 2020. The paper describes the impact of the disease on the economy of the world, Croatia, with the focus on the economy of Varaždin County. The paper also shows the reaction of companies to the occurrence of the disease.

25 pages, 5 figures, 2 tables, 13 references; original in Croatian

Keywords: COVID – 19, pandemic, economy, Varaždin county, coronavirus

Supervisor: Martina Jakovčić, PhD, Full Professor

Undergraduate Thesis title accepted: 14/01/2021

Undergraduate Thesis defense: 22/09/2022

Thesis deposited in Central Geographic Library, Faculty of Science, University of Zagreb,
Marulićev trg 19, Zagreb, Croatia

SADRŽAJ

1. Uvod.....	1
2. Metode i tehnike rada.....	3
3. Utjecaj pandemije na gospodarstvo	4
3.1. Utjecaj pandemije bolesti Covid-19 na gospodarstvo svijeta.....	4
3.2. Utjecaj pandemije bolesti Covid-19 na gospodarstvo Hrvatske.....	6
4. Razvoj pandemije na prostoru Varaždinske županije	10
5. Rezultati ankete.....	11
6. Utjecaj pandemije na gospodarstvo Varaždinske županije.....	15
7. Zaključak.....	16
8. Popis literature	17
9. Popis slika	IV
10. Popis tablica.....	V

1. UVOD

Kroz povijest, nakon pojave gradova, dolazi do sve veće pojave bolesti koje su prerastale u pandemije. Tijekom godina, pojavilo se nekoliko većih pandemija koje su obilježile svijet. Jedna od prvih takvih zabilježenih pandemija bila je Antoninska kuga koja se javila krajem 100.godine. Nakon toga zabilježeno je nekoliko većih pandemija kao Justinijanova kuga, velike boginje, španjolska gripa, HIV (Synlab, n.d.). Zadnja veća pandemija dogodila se 2009. godine kada je svijet pogodila pandemija virusa H1N1 odnosno pandemija virusa svinjske gripe, a otprilike 10 godina kasnije, 2019. godine, svijet je pogodila nova pandemija koja se širila nevjerojatnom brzinom, a naziva se COVID – 19. Za širenje ove bolesti odgovoran je virus SARS – CoV – 2 koji se javio krajem spomenute godine (Žmuk i Jošić, 2021.). Koronavirusi se javljaju i kod ljudi, ali i kod životinja. Virus su dobili ime prema svojem obliku, obliku krune čije se izgled dobro vidi pod mikroskopom. Ti virusi poznati su ljudskom svijetu još od 60-ih godina 20. stoljeća, naime pojavljuju se novi sojevi spomenutog virusa koji uzrokuju nove probleme čovječanstvu (ZZJZDNZ, n.d.). Prvi simptomi javljaju se kod ljudi u Wuhanu u provinciji Hubei. Simptomi koji se javljaju poput upale pluća, otežanog disanja, povećane vrućice i slično imaju nepoznatog uzročnika. Bolest se vrlo brzo proširila svijetom zbog čega je Svjetska zdravstvena organizacija bila primorana 20. ožujka 2020.godine proglasiti pandemiju uzrokovanu virusom SARS – CoV – 2 (Žmuk i Jošić, 2021.). Koronavirusi mogu se prenositi sa životinja na ljude, ali isto tako mogu prijeći i sa ljudi na životinje iako se virus za sada prenosi samo s osobe na osobu. U prosjeku se smatra da jedna zaražena osoba može utjecati na oboljenje dvije ili tri osobe koje imaju nizak imunitet te su osjetljivije na vanjske podražaje. Smatra se da je inkubacija virusa od 2 do 14 dana pa se nastoji spriječiti zaraza ranim detektiranjem zaraženih osoba te izolacijom istih. Kao dio preventivnih mjera potiče se osobna higijena te nošenje zaštitnih maski na zatvorenim prostorima te izbjegavanje velikih okupljanja. Za sad su istraživanja pokazala da oko 80 % oboljelih od korone ima blagi oblik bolesti dok ostatak zadesi teži oblik. Neki od simptoma po kojima se bolest prepoznaje su povišena tjelesna temperatura, kašalj, otežano disanje, umor i slično (HZJZ, 2021.). Iako zaraza ovim virusom može rezultirati smrtnim ishodom, liječnici se više brinu za ljude koji su preboljeli bolest kakve će to tragove ostaviti na njihovo psihičko, ali i fizičko zdravlje. Uslijed svega u pitanje se dovodi i samo ekonomsko stanje država. Mjere koje su donesene u svrhu sprječavanja širenja bolesti, znatno su utjecale na ekonomsko stanje te ponudu poslova. Hrvatska je pratila primjer cijelog svijeta pa je zaustavila ekonomsku aktivnost da se očuva prvenstveno zdravlje stanovništva, ali i da gospodarstvo države ne pati previše zbog naglo donesenih mjera. Budući da su znanstvenici

razvili cjepivo, cilj je sada procijepiti oko 70 % stanovništva države da se spriječi pandemija, no problem je dostupnost cjepiva, ali i nedovoljna zainteresiranost stanovništva na cijepljenje. Zbog toga i dalje postoje restrikcije kretanja stanovništva, kao i pitanja ekonomske aktivnosti države (Žmuk i Jošić, 2021.). Cilj ovog rada je prikazati kako je pojava korona virusa utjecala na gospodarstvo Varaždinske županije te kako se virus širio županijom i utjecao na stanovništvo. Uvodnim dijelom nastoji se razraditi problematika istraživanja te pobliže približiti tema. U metodama rada dat će se detaljniji opis sakupljanja podataka te korištenih metoda i tehnika. U razradi teme obradit će se utjecaj korona virusa na gospodarstvo općenito pa gospodarstvo Varaždinske županije te će se u 5. poglavlju prikazati rezultati ankete. U predzadnjem poglavlju objasniti će se utjecaj korona virusa na gospodarstvo Varaždinske županije. I u zadnjem poglavlju iznijet će se zaključci na temu.

2. METODE I TEHNIKE RADA

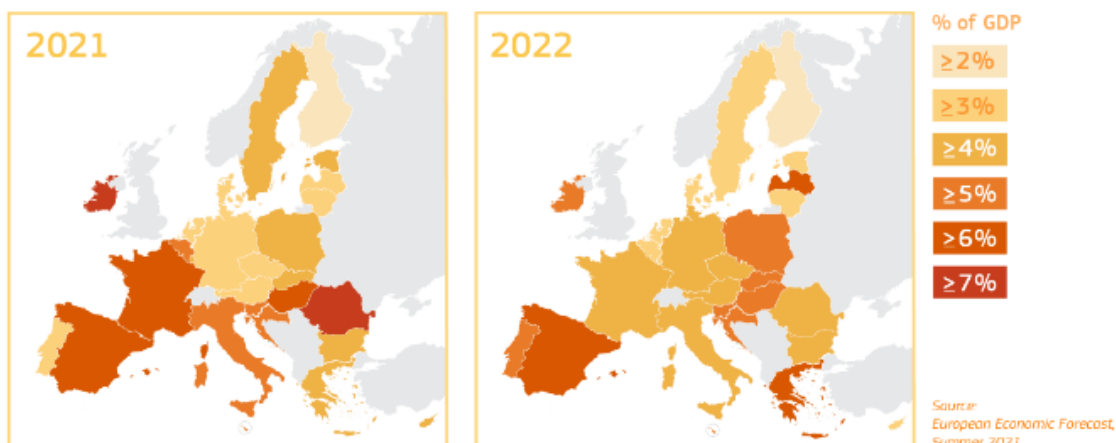
U radu će se promatrati utjecaj pandemije korona virusa na gospodarstvo Varaždinske županije u razdoblju od pojave prve zaražene osobe u Hrvatskoj 25. veljače 2020. godine. Koristit će se podaci sa službene vladine stranice te podatci preuzeti sa Hrvatske gospodarske komore. Nadalje u rezultate će se još ubrojiti rezultati ankete napravljene u Google Formsu te mailom proslijeđene određenim djelatnostima kojima je država na neki način obećala pružiti pomoć prilikom pandemije korona virusa. Iako je bilo nešto teže pronaći podatke zbog relativno novog virusa, postoji određeni dokumenti koji prate statistiku korona virusa. Anketa je provedena online putem, pomoću maila, Instagram aplikacije te oglašavanja putem drugih društvenih mreža kao i direktno poslana tvrtkama čiji sam kontakt pronašla. Iako je proslijeđena preko 30 poduzeća različitih djelatnosti na području Varaždinske županije, na anketu je odgovorilo svega 7 poduzeća. Anketa je provedena u razdoblju od 6.9.2021. godine pa do 12.9.2021. godine. Sama anketa sastoji se od 7 pitanja opisnog tipa, a za njeno popunjavanje trebalo je približno 10-ak minuta. Hipoteze prije slanja ankete bile su da je pandemija korona virusa loše utjecala na gospodarstvo način da je smanjila proizvodnju kao i potražnju za proizvodima te da su neke tvrtke morale otpustiti dio radnika ili im smanjiti primanja.

3. UTJECAJ PANDEMIJE NA GOSPODARSTVO

3.1. UTJECAJ PANDEMIJE BOLESTI COVID-19 NA GOSPODARSTVO SVIJETA

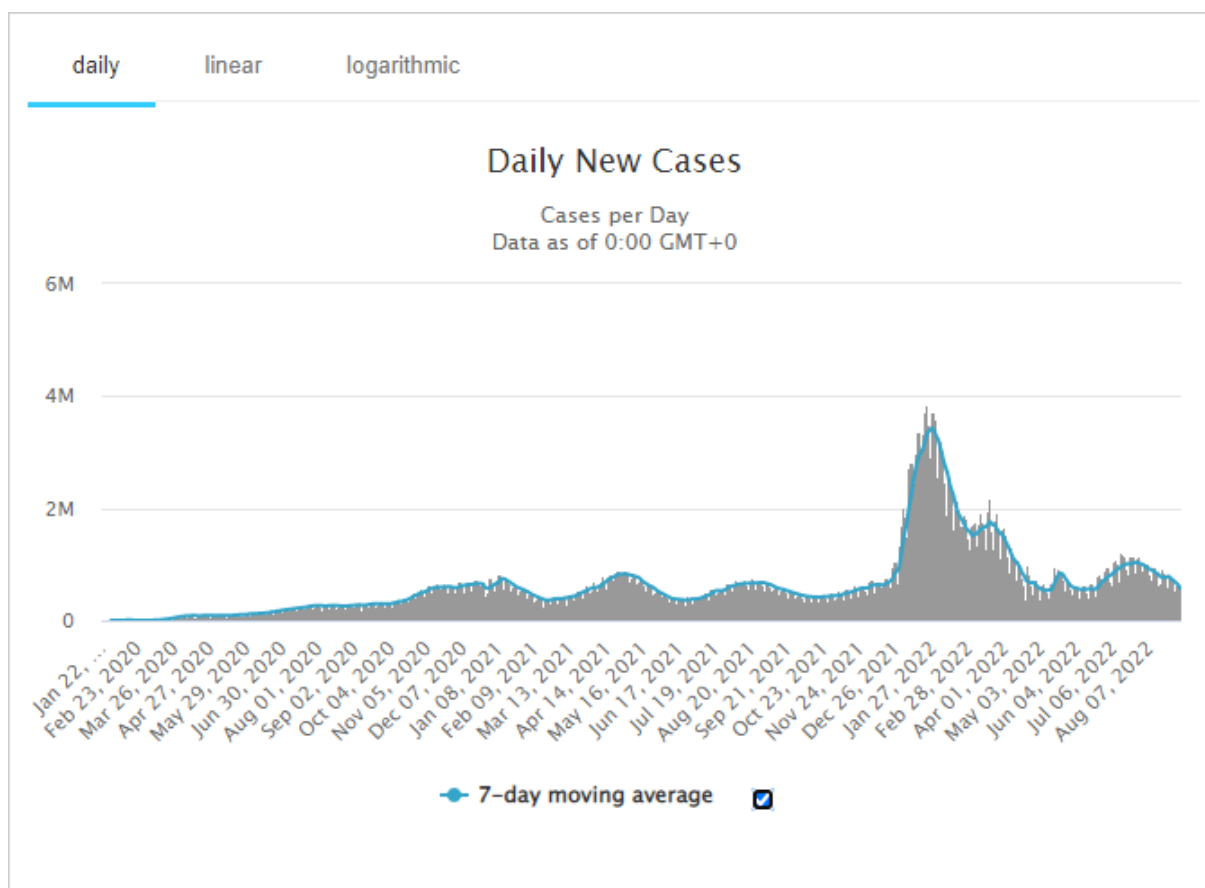
Pandemija korona virusa uspjela je svojom pojavom usporiti razvoj gospodarstva svijeta. Pojavom prvog slučaja zaraze korona virusom, znanstvenici nisu predviđali tako brzo širenje virusa svijetom te kolaps zdravstva svijeta. Prvih mjeseci prilikom širenja zaraze došlo je do manjka osnovnih zaštitnih sredstava i sredstava za dezinfekciju što je bio pokazatelj da svijet nije spreman da se nosi s pandemijom. S obzirom da je u Kini cijena proizvodnje spomenutih sredstava niska, zdravstvo svijeta ovisilo je o pomoći iz Kine. Iako je svjetska globalna kriza bila 2007. godine, svijet se još nije u potpunosti oporavio, a sada je pandemija narušila ionako nestabilno gospodarstvo. Problem je što se prati samo javni dug, dok se dugovi stanovništva te privatnog sektora u potpunosti zanemaruju. Prema Međunarodnom monetarnom fondu dug će u 2020. godini narasti za 13 %, a ako se pandemija nastavi i u 2021. godini, što i je slučaj, dug će se povećati za 20 % (Jurlin, 2020.). Europska unija iako pogođena pandemijom korona virusa, uspjela je donijeti neke nove mjere. Povećali su kapacitete zdravstvenih sustava te posebnu pažnju posvećuju najviše pogođenim sektorima, ali i građanima. Glavni cilj Europske unije tijekom pandemije je zaštita zdravlja radnika. Osim zdravlja, okreću se i zaštititi gospodarstva te očuvanju njegov rasta i napretka. Da bi se očuvalo gospodarstvo te potaknuo njegov rast i razvoj potrebno je i osigurati radna mjesta ljudima te spriječiti pad broja zaposlenih, odnosno smanjiti nezaposlenost. S obzirom na sektor djelatnosti, kriza uzrokovana pandemijom korona virusa različito je utjecala na pojedine djelatnosti. Komisija Europske Unije poziva države da ulažu u razvoj tehnologije te u medicinska istraživanja. Iako je korona kriza zadesila Europsku Uniju prema trenutnim podacima očekuje se gospodarski rast jer su u prvih 3 mjeseca 2021. godine ostvarili veći dobitak od planiranog. Na slici 1. vidljivo je da 2021. godine većina zemalja EU ima BDP veći od 7%, a taj rast bi se trebao prema procjenama EU nastaviti i u 2022. godini. S početkom 2022. godine zaraza korona virusom počela je slabjeti, no pandemija je ostavila značajan utjecaj na globalnu ekonomiju. U ožujku je došlo do značajnog porasta cijena što nije bio samo utjecaj pandemije već i započetog rata između Ukrajine i Rusije. Na slici broj 2 može se vidjeti graf broja zaraženih od početka korona virusa do danas. Primjerice broj slučajeva zaraženih korona virusom u 8. mjesecu bio je jednak broju zaraženih prošle godine također u kolovozu (Slika 2.) što upućuje da nije nužno samo pandemija utjecala na globalnu ekonomiju i na porast cijena već je to više zbog sirovina koje su ograničene zbog ratnog stanja na istoku Europe.

Growth map

Slika 1. Gospodarski razvoj zemalja EU 2021. i 2022. godine

Izvor: EK, n.d.

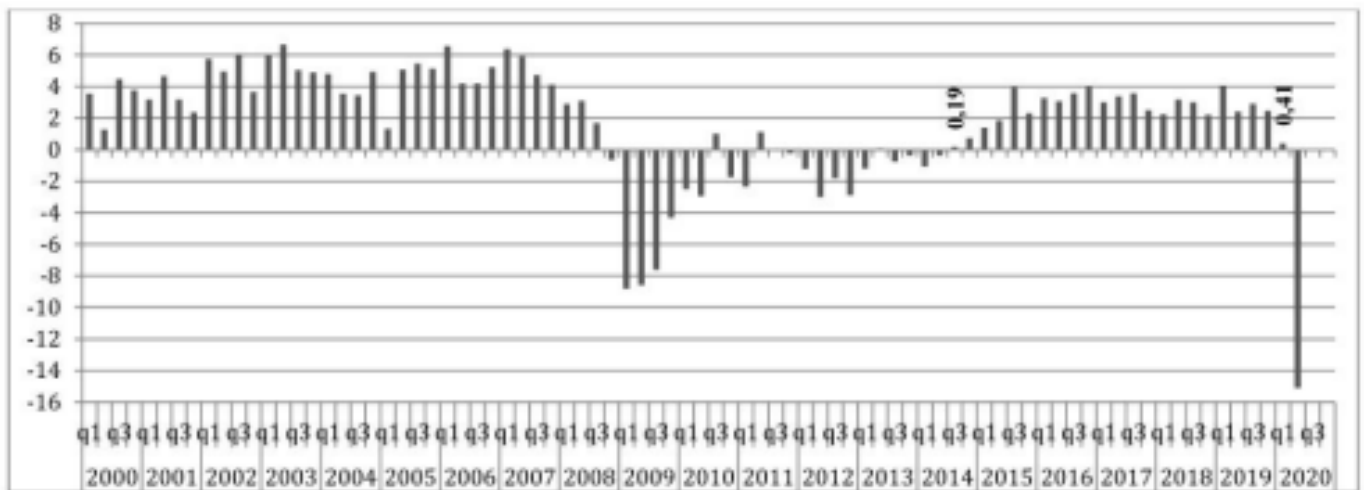
Slika 2. Broj zaraženih od početka pandemije do kolovoza 2022.

Izvor: Worldometer, 2022.

3.2. UTJECAJ PANDEMIJE BOLESTI COVID-19 NA GOSPODARSTVO HRVATSKE

Pandemija korona virusa također je zahvatila i Hrvatsku. Iako je ona dio Europske Unije, gospodarstvo i ekonomija Hrvatske teže podnose utjecaj pandemije na spomenuto te je pandemija ostavila velik utjecaj na gospodarstvu i ekonomiju. S obzirom na zatvaranje trgovina, trebalo je naći drugi način nabave namirnica i stvari. Stoga dolazi do promjene navika potrošača, javlja se sve više internet kupovina te mnogo proizvođača vidi korist u tome pa dolazi do otvaranja sve više web trgovina. Kako se plaćanja vrše karticom, HNB (Hrvatska narodna banka) je da olakša kupnju putem interneta te ubrza proces, dozvolila limit na karticama do potrošenih 250 kuna bez potrebe za pinom što je olakšalo i ubrzalo internet trgovinu. Osim smanjenja korištenja papirnato novca, tijekom pandemije, na udarcu je bilo zaposlenje naročito mladih. Kako su se granice zatvorile, posao nisu mogli potražiti van granica Hrvatske, već u svojoj domovini te je nastao problem. Iako je potreba za radnicima velika, plaće za rad u tvornicama nisu dostatne za bezbrižan život dok za zaposlenje u IT sektoru većina mladih nema završeno odgovarajuće obrazovanje ili dovoljno razvijene odgovarajuće vještine. Kako je došlo do već prije spomenutog zatvaranja granica, ne dolazi dovoljno turista što opet zatvara mogućnost zapošljavanja novih radnika (Barać, 2021.). Prema HNB-u gospodarstvo Hrvatske 2020. godine trebalo je obilježiti blagi pad od oko 3 %, no pojavom pandemije to se promijenilo te vlada Hrvatske u ožujku 2020. godine predviđa mogući pad od oko 9 %. Prema slici 3. može se vidjeti da je 2020. godine druga najslabija stopa rasta nakon 2004. godine. Naravno ovaj pad pripisuje se mjerama pandemije koje su stupile na snagu u ožujku 2020. godine pa se i sam pad do kraja godine povećao i na 15 %. Najveći doprinos gospodarstva pridonose prerađivačka industrija, zatim trgovina i na kraju poslovanje nekretninama. Iako i te industrije bilježe pad prilikom prvog lockdowna, a trgovina bilježi lagani pad i u lipnju što je najvjerojatnije utjecaj slabe turističke sezone. Iako se očekivao i pad u trgovinama s neprehrambenom opremom, on se dogodio samo u svibnju 2020. godine dok u ostalim mjesecima bilježi lagani rast jer ljudi kupuju nužne stvari za preživljavanje (Rogić i dr., 2020.). Svaka županija ima zabilježene svoje podatke za vrijeme pandemije korona virusa, a nešto detaljnije će biti riječi o Varaždinskoj županiji. Na slici 4 mogu se vidjeti broj zaraženih na dan 23.8.2021. godine, što je jedan od novijih podataka ovog ljeta 2021. godine. Vidljivo je da je županija sa najviše zaraženih Splitsko- dalmatinska sa ukupno 709 zaraženih, a slijedi je Grad Zagreb sa ukupno 572 zaražena. Varaždinska županija, koja će biti fokus daljnjeg istraživanja bilježi 41 zaraženu osobu što je čini jednom od zaraženijih županija na sjeveru Hrvatske 2021.godine. Na slici 5 mogu se vidjeti podaci za 2022. godinu, odnosno podaci za 4.9.2022. godine. To je raspon od

više od godine dana, no Grad Zagreb je sa 1481 brojem zaraženih i dalje vodeća županija. Splitsko – dalmatinska, koja sada broji 523 zaražena što je manje nego prošle godine u to vrijeme, više nije na drugom mjestu, već ju je prestigla Primorsko – goranska s 680 zaraženih osoba što je gotovo 10 puta više nego prošle godine. Varaždinska županija je i dalje pri vrhu broja zaraženih s 230 zaraženih osoba što je također više nego prošle godine.

Slika 3. Godišnje stope rasta hrvatskog gospodarstva na kvartalnoj razini između 2004. i 2020. godine

Izvor: Rogić i dr., 2020.

Slika 4. Broj zaraženih u Hrvatskoj po županijama 23.8.2021. godine

Izvor: Vlada Republike Hrvatske, 2021.

Slika 5. Broj zaraženih u Hrvatskoj po županijama na dan 4.9.2022. godine

Izvor: Vlada Republike Hrvatske, 2022.

4. RAZVOJ PANDEMIJE NA PROSTORU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Gospodarstvo Varaždinske županije većinom se temelji na prerađivačkoj industriji te se tom industrijom ostvaruje više od 50 % prihoda županije i ima veliki potencijal za izvoz proizvoda. Varaždinska županija bilježi rast od 2000. godine te se smatra jednom od županija s najviše izvoza. Ostvaruje suficit prilikom izvoza odnosno u ukupnom izvozu Hrvatske, Varaždinska županija zauzima dio od oko 7%. Varaždinska županija još od 2010.godine drži titulu najkonkurentnije županije te i dalje zauzima prva mjesta na rang listama. Da bi to postigla, županija je još davnih 90-ih godina osnovala investicijsko okruženje čiji je prvotni cilj bio privući domaće investitore, a kasnije se fokus prebacuje na strane investitore. Otvorene su 2 gospodarske zone na području Varaždinske županije, otvorena je Gospodarska zona Varaždin te Slobodna zona Varaždin. Dolazi do privatizacije, reindustrijalizacije javlja se i preferirana proizvodnja te se otvaraju i nova radna mjesta. Dolazi do privlačenja „zelenih“ industrija, ulaže se u kvalitetnije obrazovanje te se potiče razvoj STEM područja te razvoj Tehnološkog parka (HGK, n.d.). Pojavom korona virusa javlja se i neočekivana stagnacija u daljnjem razvoju gospodarstva. Prvi slučaj zaraze na prostoru Varaždinske županije pojavio se u ožujku 2020. godine. Od ožujka pa do rujna iste godine broj slučajeva zaraze korona virusom stagnira. Stagnacija zaraze virusom može se očitati u zatvaranju određenih djelatnosti, poput trgovina, kafića i drugih djelatnosti. Značajni rast zaraze ponovno počinje u 9. mjesecu kada dolazi do otvaranja škola te ostalih prostora javnog okupljanja poput kafića. S obzirom da je većina objekata bila zatvorena pa naglo otvorena u 9. mjesecu, očituje se nagli porast broja zaraženih u navedenom mjesecu. Rast broja zaraženih traje negdje do 1. mjeseca 2021. godine kada broj aktivnih slučajeva pada. Kafiće kao i ostala javna mjesta okupljanja su zatvoreni ili ograničeni brojem ljudi što onda pridonosi padanju broja zaraženih. Škole kao i fakulteti održavaju nastavu online putem da se spriječe nepotrebne zaraze između učenika, studenata, profesora te ostalog radnog osoblja obrazovnih ustanova.

5. REZULTATI ANKETE

Anketa se provodila online putem zbog trenutnih ograničenja i pandemije koja vlada u razdoblju od tjedan dana. Izrađena je u Google Formsu te je poslana mailom na različite adrese tvrtki na području Varaždinske županije te je također podijeljena tvrtkama putem Instagram aplikacije. Tvrtke su sakupljene i uz pomoć Varaždinske županije koja je anketu podijelila tvrtkama koje oni imaju na svojem popisu, a obuhvaćaju područje granica županije. Na anketu je odgovorilo 7 tvrtki, čija su imena spomenuta u tablici 1, isto kao i njihovo mjesto rada te posao koji obavljaju na području Varaždinske županije.

Tablica 1. Tvrtke sa područja Varaždinske županije

Naziv tvrtke	Mjesto	Područje interesa
Komunikacije Mavrek	Cerje Nebojse	korporativna mrežna rješenja
Sveta Rozalija j.d.o.o	Družbinec	briga za starije i nemoćne
Neco	Varaždin	hobby program, uredski pribor
Pilana Banfić	Donja Voća	lamperija, rezana građa...
NIKA – KONSTRUKCIJE d.o.o	Varaždin	sportski program, solar
TTS Sport Centar Varaždin	Varaždin	sport
AK Varaždin	Varaždin	sport

Izvor: anketa autorice

Anketa se sastojala od 7 opisnih pitanja na koja su tvrtke ponudile svoje odgovore. Pitanja se nalaze u tablici 2.

Tablica 2. Anketna pitanja

1. pitanje	Što mislite, je li pojava pandemije bolesti Covid – 19 utjecala na gospodarstvo Republike Hrvatske i Varaždinske županije te ako je, na koji način?
2. pitanje	Da li biste utjecaj pandemije na poslovanje vaše tvrtke ocjenili pretežno pozitivno ili negativno?
2 a. pitanje	Kako se pandemija negativno odrazila na vaše poslovanje (manja zarada, manje posla...)?
2 b. pitanje	Kako se pandemija negativno odrazila na vaše poslovanje (manja zarada, manje posla...)?
3. pitanje	Jeste li, zbog pandemije, bili prisiljeni otpustiti radnike?
4. pitanje	Jeste li radnicima morali smanjiti plaće?
5. pitanje	Jesu li radnici radili od kuće tj. jeste li uveli opciju home-workinga te ako da kakav je po vama utjecaj rada od kuće na vaše poslovanje?
6. pitanje	Planirate li zadržati takav oblik rada i ako da zašto?
7. pitanje	Je li vam država poticajima pomogla tijekom pandemije?

Izvor: anketa autorice

Svaka tvrtka odgovorila je na pitanja, a nadalje će biti navedene tvrtke sa svojim odgovorima na postavljena pitanja.

Komunikacije Mavrek

Korona je na poslovanje njihove tvrtke utjecala na način da su zatvorena gradilišta na kojima su obavljali posao. Samim time su naglasili da je korona negativno utjecala na njihovo poslovanje. Tijekom pandemije imali su manje posla, a što se tiče pozitivnog utjecaja korone, oni nisu vidjeli ni jedan. Iako zbog pandemije nisu bili prisiljeni otpustiti radnike niti im smanjiti plaće, nisu uveli niti opciju rada od kuće. S obzirom da opcije rada od kuće ni nije bilo,

ne planiraju ni zadržati takav oblik rada. Pozitivna stvar je da im je država pomogla poticajima tijekom pandemije.

Sveta Rozalija j.d.o.o

Poduzeće Sveta Rozalija također smatra da je pandemija imala negativan utisak na gospodarstvo cijele Hrvatske kao i na samo njihovo poslovanje. Od negativnih strana ističu da je zarada bila manja, ali da je bilo puno više obaveza dok pozitivnih strana nije bilo. Također nisu bili prisiljeni otpustiti radnike niti im smanjiti plaće. Nisu radili od kuće pa takav rad ni ne bi zadržali te im država nije pomogla nikakvim poticajima tijekom pandemije.

Neco

Neco smatra da je pandemija utjecala na gospodarstvo Hrvatske i to smanjenjem kupovne moći i padom zaposlenosti. Na njihovo poslovanje pandemija je imala pozitivan učinak. Iako je negativan utjecaj pandemije bila manja zarada, kao pozitivne strane ističu stjecanje novih kupaca kao i razvijanje novih ideja. Također nisu bili prisiljeni niti otpustiti radnike niti im smanjiti plaće. Uveli su opciju rada od kuće te su bili zadovoljni načinom izvedbe, no takav način rada ipak ne bi zadržali. Država im je poticajima pomogla tokom pandemije.

Pilana Banfić

Smanjenje gospodarske aktivnosti te štednja građana zbog neizvjesnosti navodi Pilana Banfić kao utjecaj pandemije na gospodarstvo Hrvatske. Pandemija je na njihovo poslovanje utjecala negativno na način da je bilo manje posla što je dovelo i do manje zarade. Kao pozitivne strane navode reorganizaciju te smanjenje fiksnih troškova. Nisu bili prisiljeni otpustiti radnike niti im smanjiti plaće, a sama priroda posla onemogućava im rad od kuće pa ni ne mogu zadržati takav rad, a poticaje od države nisu primili jer nije bilo potrebe za njima.

NIKA – KONSTRUKCIJE d.o.o

Smatraju da je pandemija utjecala na gospodarstvo i to potpuno ili djelomično. Javlja se ograničen rad u tvrtkama, otežani rad u svim segmentima, nabavi repromaterijala, transportu, psihološki pritisak gospodarstvenika i radnika zbog pandemije, strah od bolesti, nedostatka

posla pa čak i strah od materijalne ugroženosti. Pandemija je utjecala na njihovu tvrtku na način da su u nekim segmentima poslovanja potpuno prestali raditi (sajmovi koji se ne održavaju), ali u nekim su radili "normalno", a problem je bio u izvozu i transportu koji je bio u nekim dijelovima jako otežan. Negativni utjecaji su manje posla zbog čega je došlo i do manje zarade, a pozitivno je da su razvili nove proizvode. Nisu bili prisiljeni otpustiti radnike niti im imati potrebu smanjiti plaću. Uveli su rad od kuće, ali samo za komercijalni dio, no takav način rada im ne odgovara i ne bi zadržali jer su proizvođačka firma koja treba strojeve i gdje su sve faze rada povezane. Država im je poticajima pomogla kroz pandemiju.

TTS Sport Centar Varaždin

Smatraju da je korona utjecala na gospodarstvo čitave države te je na njihovo poslovanje imala negativan utisak. Negativnosti koje su se javile jesu zatvaranje u vrijeme pandemije te gubici. S obzirom na njihov način poslovanja nisu mogli prenamijeniti svoj posao u digitalni oblik pa nisu imali pozitivnog utjecaja. Morali su biti prisiljeni otpustiti radnike koje su onda držali na dogovorenim plaćama te su im isplatili i otpremninu. Uveli su rad od kuće za neke sektore njihovog poslovanja, no takav način ne bi zadržali zbog posla kojim se bave. Poticaje od države su primili, što im je pomoglo samo u isplatu plaća, ali ne i u pokrivanju svih ostalih davanja koje imaju.

AK Varaždin

Smatraju da je pandemija smanjila razvoj gospodarstva kao i većina tvrtki do sad. Pandemija im je osim negativnih, donijela i neke pozitivne učinke. Od negativnih su istaknuli smanjen broj sudionika na utrkama koje su organizirali, a od pozitivnih ističu pomoć države te više vremena za razvijanje online poslovanja. Nisu bili prisiljeni otpustiti radnike niti im smanjiti plaće, a uvedena je i opcije online rada odnosno rada od kuće. Trener je raspisivao treninge te održavao online sastanke. Smatraju da je bolji način rada uživo, no ako žele proširiti utjecaj dobro je razvijati i online treninge. Država im je, kao i većini, pomogla poticajima tokom pandemije.

6. UTJECAJ PANDEMIJE NA GOSPODARSTVO VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Pandemija je negativno utjecala na gospodarstvo Varaždinske županije. Iako većina ispitanih tvrtki nije bila prisiljena otpustiti radnike, zarada im je bila nikakva ili minimalna, dok se opseg posla smanjio. Tvrtnke koje su zatražile poticaje od države su ih i primile te im je pomoglo u obavljanju posla, dok su jedino TTS-u poticaji bili jedva dovoljni za isplatu plaća te su tijekom pandemije imali značajne gubitke u poslu. Online poslovanje nije bilo moguće za tvrtke koje se bave fizičkim poslom ili poslom koji se sastoji od faza rada koje ovise jedna o drugoj. Tvrtnke kojima i je omogućeno online poslovanje, nisu bile zadovoljne takvom izvedbom rada. Jedina pozitivna strana online poslovanja je bila veće zahvaćanje ljudi iz različitih područja države, a ne samo područja Varaždinske županije te time proširivanje svojeg poslovanja. Kako bi vlada spriječila zatvaranje što više tvrtki prilikom korona krize, predloženo je proizvođačima i dobavljačima proizvoda da svoju proizvodnju preusmjere na proizvodnju medicinskih potrepština koje su potrebne za suzbijanje korone (Prebegović, 2021.).

7. ZAKLJUČAK

Pitanje koje se postavlja širom svijeta, od slabije razvijenih država do onih vodećih, od država pa sve do njihovih funkcionalnih jedinica je kakve će sve posljedice biti zbog pandemije COVID – 19, kakve će posljedica spomenuta pandemija ostaviti na gospodarstvo ? Pitanje je to koje postavlja cijeli svijet. Prilikom trajanja pandemije određeni stručnjaci kao i medicinsko osoblje bili su primorani donijeti teške odluke kako bi se što više ljudi zaštitilo od bolesti pa time i cijela država. Bolest se širila nevjerojatnom brzinom na što su nadležna tijela morala reagirati te uvesti različite mjere, došlo je do zatvaranja granica država, posao se obavljao od kuće, neke tvrtke su zatvorile svoja vrata na nekoliko mjeseci, društvo se moralo prilagoditi nekom potpuno novom načinu života. Sve te mjere dovele su do toga da ekonomija države pada u drugi plan, što je onda utjecalo na gospodarstvo.

Može se zaključiti da će se ekonomija Hrvatske, točnije ekonomija Varaždinske županije suočavati s izazovima ekonomije upravo zato jer je bolest nepredvidiva te se ne zna koliko će dugo trajati. S obzirom da obnova gospodarstva neće biti lak zadatak, za očekivati je da će gospodarstvo stagnirati, a cijene proizvoda i sirovina će rasti. Hrvatska je dokazala, da kao i ostatak svijeta nije spremna na pandemiju te njezine posljedice koje su ostavile trajan trag na ekonomiji države. Iako se većina tvrtki u 2022.godini vratila u normalu, poslovi se obavljaju kao nekada, u tvornicama, uživo, za očekivati je da ponovna prilagodba na takav rad nužna. Država je pomogla poticajima te je većina ispitanih tvrtki zatražila i dobila poticaje, neke tvrtke su svakako ostale u minusu te nisu mogle zadržati sve radnike. Dokazano je da unatoč pomoći županije te održavanju posla online, tvrtke nisu bile u mogućnosti ostvarivati nekadašnje prihode i to sve zbog jednog virusa COVID -19.

8. POPIS LITERATURE

Barać, A., 2021: Ekonomski razvoj i gospodarske krize: učinak pandemije COVID – 19 na hrvatsko gospodarstvo, str. 11. - 21.

Europska komisija (EK), n.d.: Radna mjesta i gospodarstvo tijekom pandemije koronavirusa, https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/jobs-and-economy-during-coronavirus-pandemic_hr (25.8.2022.)

Hrvatska gospodarska komora (HGK), n.d.: Gospodarstvo Varaždinske županije, <https://www.hgk.hr/zupanijska-komora-varazdin/gospodarstvo-zupanije> (25.8.2022.)

Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ), 2021: Pitanja i odgovori o bolesti uzrokovanoj novim koronavirusom, <https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/pitanja-i-odgovori-o-bolesti-uzrokovanoj-novim-koronavirusom/> (25.8.2022.)

Jurlin, K., 2020: Utjecaj pandemije koronavirusa na svjetsko gospodarstvo, <https://irmo.hr/wp-content/uploads/2020/07/irmo-aktualno-9.pdf> (25.8.2022.)

Prebegović, M., 2021: Utjecaj Covid-19 na krizno upravljanje opskrbnim lancima poduzeća u Varaždinskoj županiji, str. 36. – 42.

Rogić Dumančić, L., Bogdan, Ž., Raguž Kristić, I., 2020: Utjecaj COVID – 19 krize na hrvatsko gospodarstvo, str. 1. -10.

SYNLAB, n.d.: Najveće pandemije kroz povijest, <https://www.synlab.hr/novosti/najvece-pandemije-kroz-povijest.html> (25.8.2022.)

Vlada Republike Hrvatske, 2022: Koronavirus.hr, <https://www.koronavirus.hr/> (23.8.2021.)

Vlada Republike Hrvatske, 2022: Koronavirus.hr, <https://www.koronavirus.hr/> (4.9.2022.)

Worldometer, 2022: COVID – 19 coronavirus pandemic, <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (25.8.2022.)

Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko – neretvanske (ZZJZDNZ) županije, n.d.: Novi koronavirus i bolest koju uzrokuje COVID – 19, <https://www.zzjzdnz.hr/hr/zdravlje/prevencija-zaraznih-bolesti/1369> (25.8.2022.)

Žmuk, B., i Jošić, H., 2021: Godina dana bolesti COVID-19 u Republici Hrvatskoj: Pogled s kvantitativne perspektive, Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 19 (1), str. 223-241. <https://hrcak.srce.hr/file/379235> (25.8.2022.)

9. POPIS SLIKA

Slika 1. Gospodarski razvoj zemalja EU 2021. i 2022. godine.....	5
Slika 2. Broj zaraženih od početka pandemije do kolovoza 2022.	5
Slika 3. Godišnje stope rasta hrvatskog gospodarstva na kvartalnoj razini između 2004. i 2020. godine	7
Slika 4. Broj zaraženih u Hrvatskoj po županijama 23.8.2021. godine	8
Slika 5. Broj zaraženih u Hrvatskoj po županijama na dan 4.9.2022. godine.....	9

10. POPIS TABLICA

Tablica 1. Tvrtnice sa područja Varaždinske županije	11
Tablica 2. Anketna pitanja.....	12